

Науковий керівник: **Андрощук Ірина Василівна**, доктор педагогічних наук, професор

Denys Knysh,

Student of the department of technological and professional education and decorative arts of the Khmelnytskyi National University

INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE ACTIVITIES OF AN INFORMATICS TEACHER

Key words: intercultural communication, informatics, pedagogy

Круглянко Вікторія Петрівна,

методист науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти кафедри філософії освіти

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, Україна

v-11-2a-3d-45@ukr.net

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ПОШУК ЕФЕКТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ТА ІНСТРУМЕНТІВ

Ключові слова: якість освіти, управління, управління закладом освіти, управлінські процеси

Сучасний етап інтенсивних змін у процесах управління закладом загальної середньої освіти відзначається пошуком ефективних інструментів та важелів, новітніх концепцій щодо управління загалом та ведення управлінської діяльності зокрема. Реформа в освіті – це суттєві трансформації у процесі управління розвитком освітньої установи, що направлені на удосконалення й підвищення якості освіти. Вагомим важелем забезпечення якісної освіти, при цьому, є дієвий процес управління закладом освіти, який в наш час набув кардинальних змін. Реорганізація системи управління на сучасному етапі знайшла своє відображення у запровадженні автономії закладу освіти, децентралізації, дерегуляції, дотриманні принципу відповідальності за результати діяльності. Пріоритетними в управлінні установою стали принципи демократії, колегіальності, гуманізму, довіри до колег та співуправління. У цьому контексті вагома увага приділяється індивідууму, його розвитку й самореалізації. Крім того, період

інтенсивних змін включає технологічні інновації, а також потребу у відповіді на виклики сучасного суспільства.

Таким чином, актуальності набуває проблема дієвості управління, від якої своєю чергою значно залежить ефективність управлінських процесів, якість структурних змін, успіхи установи й здатність до адаптації в умовах глобальних перетворень в галузі освіти та залучення до процесу навчання сучасних підходів і методів, які забезпечують глибоке і повноцінне засвоєння знань учнями.

Ефективне управління закладом освіти розглянуто у працях Л. Даниленко, В. Кременя, Т. Лукіної, О. Мармази, В. Маслова, О. Онаць, З. Онишкова, Т. Сорочан, Є. Хрикова та ін. У працях Л. Карамушки окреслено психологічну сутність складників процесу управління. Проте, попри достатньо значну увагу науковців до окресленої проблеми, першочерговою необхідністю є пошук нових методів управління та їх форм, які є зародком реформ, що здійснюються наразі в сьогоденній Україні.

У ситуації дослідження вирішальне місце займає підтвердження та розкриття змісту головних понять. Розглянемо найбільш характерні підходи до понять «управління», «управління ЗЗСО», «управлінські процеси ЗО», які є у вітчизняному школознавстві.

За Г. Єльніковою управління є унікальним видом людського функціонування в умовах нескінченних змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі, який гарантує цілеспрямований вплив на систему, яка є керованою, з метою впорядкування та збереження її в рамках певних можливостей на засадах руху систем самоуправління, закономірностей її розвитку [4, 18]. Є. Хриков розглядає управління як процес, який планується, організовується, має мотиваційний характер та контролюється з метою досягнення цілей, окреслених організацією [5]. Т. Сорочан характеризує управління як вид діяльності, що гарантує результативне та дієве досягнення установою мети [3].

Тож, аналізуючи наукові праці з питання управління, приходимо до розуміння, що на сьогодні відсутній єдиний,

однозначний погляд на сутність поняття «управління». Це, безумовно, пов'язано з різноманітною кількістю концепцій управління, сферами реалізації теорій управління і завданнями, що вирішуються у тому чи іншому випадку.

Термін «управління закладом загальної середньої освіти» також має різні точки зору до трактування. Вони залежать від поглядів, що використовуються різними авторами.

На думку В. Крижка, «управління ЗЗСО» – це цілеспрямована система, яка направлена на забезпечення розвитку найголовнішої системи та її стабілізації, до якої можна віднести ЗО на основі окреслених завдань та мети [4, 23]. Водночас О. Мармаза відмічає, що управління ЗО – це активна та розумна взаємодія керівника з педагогами, громадськістю та іншим персоналом, метою якої є організація та координація зусиль для налагодження педагогічної системи й досягнення вищого і якісного рівня надання освітніх послуг [1, 35].

Відтак, аналізуючи трактування науковців, можна зробити висновок про те, що управління ЗЗСО є різновидом соціального управління та розглядається насамперед як нелегкий динамічний процес, складниками якого є чіткий вибір завдань та мети діяльності, дослідження й аналіз досягнутого рівня розвитку закладу, система доцільного планування, організації діяльності усіх учасників освітнього процесу, окреслення найкращих напрямків для поліпшення рівня виховання й навчання, проведення дієвого контролю.

Безперечно, управління ЗЗСО здійснюється під час виконання чисельних управлінських процесів, інакше кажучи, конкретно спрямованих дій та рішень, які чиняться керівником, дотримуючись декотрих комбінацій та послідовностей.

З точки зору термінології, управлінський процес в ЗЗСО, трактується ДСЯО як діяльність керівника, його органів управління та заступників, націлений на досягнення мети за допомогою чітко сформованих, прийнятих та реалізованих управлінських рішень [2]. Ці процеси, безумовно, удосконалюються й розвиваються одночасно з освітньою установою.

В умовах сьогодення одним з основних викликів є якість управлінської діяльності в ЗЗСО, яка має відповідати сучасним стандартам. Забезпечення якісного управління охоплює не лише ефективне планування і координацію освітнього процесу, але й створення сприятливого середовища для професійного зростання педагогічного колективу, розвиток та впровадження інноваційних методик навчання, а також здійснення системного моніторингу та оцінки результативності закладу.

Ще одним складним викликом є ефективне управління людськими ресурсами. Комунікація з педагогічним колективом, створення мотивуючого середовища, розвиток лідерських якостей у педагогічних працівників – це лише деякі аспекти, які вимагають уваги керівників закладів освіти для забезпечення ефективного функціонування освітньої установи.

Зростаючий вплив технологій на навчання також ставить перед управлінцями нові виклики. Інтеграція інформаційних технологій в освітній процес, розвиток електронних платформ для навчання та спілкування, забезпечення доступу до цифрових ресурсів – це важливі аспекти для досягнення сучасних освітніх стандартів.

Управління фінансовими ресурсами також є суттєвим викликом для керівників закладів загальної середньої освіти. Ефективне розподілення бюджетних коштів, залучення додаткових фінансових ресурсів для розвитку закладу освіти, збалансоване використання фінансів на підтримку якості освіти – це всі аспекти, що вимагають управлінської експертизи.

Крім того, сучасні керівники освітніх закладів повинні вміти адаптуватися до соціокультурних змін, включаючи диверсифікацію учнівського складу, сприяння інклюзивному навчанню, а також розвиток соціальної відповідальності закладу освіти перед громадою.

Оглядаючи сучасні виклики управління закладом загальної середньої освіти, важливо розглядати їх як можливості для розвитку. Постійний пошук ефективних стратегій та інструментів, залучення до професійного зростання та співпраця зі співробітниками, батьками та громадою можуть допомогти

керівникам освітніх установ досягти успіху у складному сучасному освітньому середовищі.

Отже, виклики, які стоять перед управлінням освітніми закладами, вимагають новаторських підходів та стратегій. Наполеглива праця в цьому напрямку дозволить забезпечити якісну освіту, яка відповідає потребам сучасного суспільства і сприятиме сталому розвитку нації.

Список використаних джерел

1. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. С.35
2. Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 30.04.2021 р. № 493. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0809-21#Text>
3. Сорочан Т. М. Менеджмент закладу загальної середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа». Професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти : збірник спецкурсів / заг. ред. Т. М. Сорочан; наук. ред., упоряд. В. В. Сидоренко, Я. Л. Швень. Київ : Агроосвіта, 2018. С. 282–288.
4. Управління закладом освіти : підруч. для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2022. С. 18-23
5. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом : навч. посіб. Київ : Знання, 2016. 359 с.

Viktoriia Kruglyanko,

*Methodologist of the Scientific and Methodological Laboratory of Management Activity and Quality Assurance of Education of the Department of Philosophy of Education, Odessa Regional Academy of In-Service Education,
Odessa, Ukraine*

MODERN CHALLENGES OF MANAGING A GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTION: SEARCH FOR EFFECTIVE STRATEGIES AND TOOLS

Keywords: quality of education, management, management of an educational institution, management processes